

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 28 września 2004 r.

**w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną
(Dz. U. Nr 220, poz. 2237)**

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) gatunki dziko występujących:
 - a) zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
 - b) zwierząt objętych ochroną częściową,
 - c) zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - d) ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane,
 - e) zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania;
- 2) zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt i odstępstwa od zakazów;
- 3) sposoby ochrony gatunków zwierząt, w tym wielkość stref ochrony.

§ 2. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b, są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, oraz sposoby ich pozyskiwania są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. d, są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. W stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w § 2-4, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 2) zbierania, przetrzymywania i posiadania zwierząt martwych, w tym spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
- 3) niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 4) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 5) niszczenia ich gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 6) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 7) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 8) preparowania martwych zwierząt lub ich części, w tym znalezionych;
- 9) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny zwierząt żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
- 10) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa zwierząt żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
- 11) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 12) fotografowania, filmowania i obserwacji mogących powodować płoszenie lub niepokojenie ptaków, przy nazwach których w załączniku nr 1 do rozporządzenia zamieszczono symbol "(1)", oraz nietoperzy;

- 13) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 14) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

§ 7. Zakazy, o których mowa w § 6, w stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w § 2 i 3, nie dotyczą:

- 1) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- 2) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
- 3) chwytania na terenach zabudowanych przez podmioty upoważnione przez wojewodę zabłąkanych zwierząt i przemieszczania ich do miejsc regularnego przebywania;
- 4) chwytania zwierząt rannych i osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania do ośrodków rehabilitacji zwierząt oraz przetrzymywania w tych ośrodkach na czas odzyskania zdolności samodzielnego życia i przywrócenia ich do środowiska przyrodniczego.

§ 8. Zakazy, o których mowa w § 6, w stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w § 2 i 3, z wyjątkiem gatunków przy nazwach których w załączniku nr 1 do rozporządzenia zamieszczono symbol "(1)", nie dotyczą wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów.

§ 9. Zakazy, o których mowa w § 6, w stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w § 4, nie dotyczą:

- 1) pozyskiwania gatunków zwierząt lub ich części i produktów pochodnych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie wojewody na to pozyskiwanie;
- 2) przetrzymywania, zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa żywych, martwych i spreparowanych zwierząt, o których mowa w pkt 1, oraz ich części i produktów pochodnych.

§ 10. Sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt polegają w szczególności na:

- 1) ustalaniu stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania dla gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. e, określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia;
- 2) zabezpieczaniu ostoi i stanowisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska zwierząt:
 - a) renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - d) zapobieganiu sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów,
 - e) odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych,
 - f) budowie sztucznych miejsc lęgowych,
 - g) dostosowaniu terminów i sposobów wykonania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji,
 - h) tworzeniu i utrzymywaniu korytarzy umożliwiających migrację,
 - i) zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowie przepławek i kanałów, rozbiórce przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
 - j) instalowaniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
 - k) regulacji liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoringu) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- 5) wspomaganianiu rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
- 6) zabezpieczaniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę ex situ;
- 7) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzanie osobników z hodowli ex situ;
- 8) przywracaniu zwierząt z hodowli ex situ do środowiska przyrodniczego;
- 9) przenoszeniu zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska;

10) edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;

11) prowadzeniu hodowli zwierząt z gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;

12) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, Z WYSZCZEGÓLNIENIEM GATUNKÓW WYMAGAJĄCYCH OCHRONY CZYNNEJ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	PIJAWKI	HIRUDINEA
	PIJAWKI SZCZĘKOWE	GNATHOBDELLIDA
	pijawkowate	Hirudinidae
1	pijawka lekarska (2)	Hirudo medicinalis
	SKORUPIAKI	CRUSTACEA
	OBUNOGI	AMPHIPODA
	zmieraczkowate	Talitridae
2	zmieraczek plażowy	Talitrus saltator
	OWADY	INSECTA
	WAŻKI	ODONATA
	gadziogłówkowate	Gomphidae
3	gadziogłówka żółtonoga	Gomphus flavipes
4	trzepla zielona	Ophiogomphus cecilia
	lątkowate	Coenagrionidae
5	iglica mała (1)	Nehalennia speciosa
6	lątka ozdobna (1) (2)	Coenagrion ornatum
7	lątka zielona (1)	Coenagrion armatum
	pałatkowate	Lestidae
8	straszka północna	Sympecma paedisca
	szklarkowate	Corduliidae
9	miedziopierś górską (1)	Somatochlora alpestris
10	miedziopierś północna	Somatochlora arctica
	szklarnikowate	Cordulegastridae
11	szklarnik leśny	Cordulegaster boltonii

ważkowate	Libellulidae
12 zalotka białoczelna	Leucorrhinia albifrons
13 zalotka spłaszczona	Leucorrhinia caudalis
14 zalotka większa	Leucorrhinia pectoralis
żagnicowate	Aeschnidae
15 żagnica północna (1)	Aeshna caerulea
16 żagnica torfowcowa	Aeshna subarctica
17 żagnica zielona	Aeshna viridis
PROSTOSKRZYDŁE	ORTHOPTERA
łaczynowate	Dectiidae
18 stepówka	Gampsocleis glabra
MODLISZKI	MANTODEA
modliszkowate	Mantidae
19 modliszka zwyczajna	Mantis religiosa
PLUSKWIAKI	HEMIPTERA
cykady	Cicadidae
20 piewik podolski	Cicadetta podolica
CHRUŚCIKI	TRICHOPTERA
pierzyszowate	Lepidostomatidae
21 kryniczka wilgotka (2)	Crunoecia irrorata
CHRZĄSZCZE	COLEOPTERA
biegaczowate	Carabidae
22 biegacz - wszystkie gatunki	Carabus spp.
23 tęcznik - wszystkie gatunki	Calosoma spp.
bogatkowate	Buprestidae
24 bogatek wspaniały	Buprestis splendens
25 poraj	Dicerca moesta
26 pysznik jodłowy	Eurythyrea austriaca
27 pysznik dębowy (2)	Eurythyrea quercus
jelonkowate	Lucanidae

28	ciołek matowy (2)	<i>Dorcus parallelipipedus</i>
29	dębosz(1)(2)	<i>Aesalus scarabaeoides</i>
30	jelonek rogacz (1) (2)	<i>Lucanus cervus</i>
31	wynurt (2)	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>
	kałużnicowate	Hydrophilidae
32	kałużnica czarna	<i>Hydrophilus aterrimus</i>
33	kałużnica czarnozielona	<i>Hydrophilus piceus</i>
	kózkowate	Cerambycidae
34	borodziej próchnik	<i>Ergates faber</i>
35	dąbrowiec samotnik (1) (2)	<i>Akimerus schaefferi</i>
36	gracz borowy (2)	<i>Tragosoma depsarium</i>
37	kozioróg bukowiec	<i>Cerambyx scopolii</i>
38	kozioróg dębosz (1)	<i>Cerambyx cerdo</i>
39	nadobnica alpejska (1) (2)	<i>Rosalia alpina</i>
40	sichrawa karpacka (1)	<i>Pseudogaurotina excellens</i>
41	średzinka	<i>Mesosa myops</i>
42	taraniec jedwabisty	<i>Dorcadion holosericeum</i>
43	taraniec paskowany	<i>Dorcadion scopoli</i>
44	taraniec płowy	<i>Dorcadion fulvum</i>
45	zmorsznik białowieski	<i>Stictoleptura variicornis</i>
46	zmorsznik olbrzymi	<i>Macroleptura thoracica</i>
	kusakowate	Staphylinidae
47	-**	<i>Velleius dilatatus</i>
48	pogrzybnica Mannerheima	<i>Oxyporus mannerheimii</i>
	plywakowate	Dytiscidae
49	kreślinek nizinny	<i>Graphoderus bilineatus</i>
50	plywak lapoński	<i>Dytiscus lapponicus</i>
51	plywak szerokobrzązek	<i>Dytiscus latissimus</i>
	ponurkowate	Boridae
52	ponurek Schneidera (2)	<i>Boros schneideri</i>

	poświętnikowate	Scarabaeidae
53	pachnica dębowa (1) (2)	Osmoderma eremita
54	kwietnica okazała (1)	Protaetia aeruginosa
	rozmiarogowate	Pythidae
55	rozmiarog kolweński (2)	Pytho kolwensis
	sprężykowate	Elateridae
56	sprężyk rdzawy (2)	Elater ferrugineus
57	pilnicznik fiołkowy	Limoniscus violaceus
	stonkowate	Chrysomelidae
58	jeziornica rdestnicowa	Macroplea appendiculata
59	jeziornica rupiowa	Macroplea mutica
	śniadkowate	Melandryidae
60	konarek tajgowy (2)	Phryganophilus ruficollis
	wygonakowate	Ochodaeidae
61	wygonak	Ochodaeus chrysomeloides
	zagłębkowate	Rhysodidae
62	zagłębek bruzdkowany (2)	Rhysodes sulcatus
	zgniotkowate	Cucujidae
63	zgniotek cynobrowy	Cucujus cinnaberinnus
64	zgniotek szkarłatny	Cucujus haematodes
	żukowate	Geotrupidae
65	-**	Bolbelasmus unicornis
66	krawiec głowacz	Lethrus apterus
	MOTYLE	LEPIDOPTERA
	barczatkowate	Lasiocampidae
67	barczatka kataks	Eriogaster catax
	bielinkowate	Pieridae
68	szlaczkoń torfowiec (2)	Colias palaeno
69	szlaczkoń szafraniec	Colias myrmidone
	modraszkiowate	Lycanidae

70	czerwończyk fioletek (2)	<i>Lycaena helle</i>
71	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>
72	modraszek alkon (2)	<i>Maculinea alcon</i>
73	modraszek arion (2)	<i>Maculinea arion</i>
74	modraszek bagniczek (2)	<i>Plebeius optilete</i>
75	modraszek eroides (2)	<i>Polyommatus eroides</i>
76	modraszek gniady (2)	<i>Polyommatus ripartii</i>
77	modraszek nausitous (2)	<i>Maculinea nausithous</i>
78	modraszek orion (1) (2)	<i>Scolitantides orion</i>
79	modraszek Rebela (2)	<i>Maculinea rebeli</i>
80	modraszek telejus (2)	<i>Maculinea teleius</i>
	niedźwiedziówkowate	Arctidae
81	krasopani hera	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>
	paziovate	Papilionidae
82	niepylak apollo (1) (2)	<i>Parnassius apollo</i>
83	niepylak mnemosyna	<i>Parnassius mnemosyne</i>
84	paź żeglarz	<i>Iphiclides podalirius</i>
	południcowate	Nymphalidae
85	dostojka akwilonaris	<i>Boloria aquilonaris</i>
86	dostojka eunomia (1) (2)	<i>Boloria eunomia</i>
87	górówka sudecka	<i>Erebia sudetica</i>
88	mszarnik jutta (1) (2)	<i>Oeneis jutta</i>
89	osadnik wielkooki (2)	<i>Lopinga achine</i>
90	pasyn lucylla (2)	<i>Neptis rivularis</i>
91	przeplatka aurinia (1) (2)	<i>Euphydryas aurinia</i>
92	przeplatka maturalna	<i>Euphydryas maturalna</i>
93	przestrojnik titonus (1) (2)	<i>Pyronia tithonus</i>
94	skalnik alcyona (2)	<i>Hipparchia alcyone</i>
95	skalnik bryzeida (2)	<i>Chazara briseis</i>
96	skalnik driada (1) (2)	<i>Minois dryas</i>

- 97 strzępotek edypus (1) (2) *Coenonympha oedippus*
 98 strzępotek hero (2) *Coenonympha hero*
 99 strzępotek soplaczek (2) *Coenonympha tullia*

sówkowate **Noctuidae**

- 100 ksyłomka strix (2) *Xylomoia strix*
 101 wstęgówka bagienka (2) *Catocala pacta*

zawisakowate **Sphingidae**

- 102 postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*

BŁONKOSKRZYDŁE **HYMENOPTERA**

mrówkowate **Formicidae**

- 103 mrówka łąkowa (2) *Formica pratensis*
 104 mrówka pniakowa (2) *Formica truncorum*
 105 mrówka północna (2) *Formica aquilonia*
 106 mrówka smętница (2) *Formica lugubris*

porobnicowate **Anthophoridae**

- 107 rozrożka chabrowa (2) *Tetralonia dentata*
 108 trzmiele - wszystkie gatunki, z wyjątkiem:
 - trzmiela kamiennika *Bombus lapidarius*
 - trzmiela ziemnego *Bombus terrestris*
 109 porobnica mularka *Anthophora parietina*
 110 porobnica opylona *Anthophora pubescens*
 111 porobnica włośchatka *Anthophora plumipes*
 112 zadrzechnia czarnoroga (2) *Xylocopa valga*
 113 zadrzechnia fioletowa (2) *Xylocopa violacea*

PAJĘCZAKI **ARACHNIDA**

PAJĄKI **ARANEIDA**

- 114 **gryziele** - wszystkie gatunki **Atypidae**

krzyżakowate **Araneidae**

- 115 tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*

osnuwikowate **Linyphiidae**

116	-**	Bathyphantes eumenis
117	-**	Mughiphantes pulcher
	poskoczowate	Eresidae
118	poskocz krasny	Eresus cinnaberinus
	skakunowate	Salticidae
119	strojniś nadobny	Philaeus chrysops
	ŚLIMAKI	GASTROPODA
	NASADOO CZNE	BASOMMATOPHORA
	zatoczkowate	Planorbidae
120	zatoczek łamliwy	Anisus vorticulus
	TRZONKOOCZNE	STYLLOMMATOPHORA
	beczulkowate	Orculidae
121	poczwarówka pagoda	Pagodulina pagodula
	blotniarkowate	Lymnaeidae
122	blotniarka otulka (2)	Myxas glutinosa
	igliczkowate	Aciculidae
123	igliczek karpacki	Acicula parcelineata
	pomrowcowate	Milacidae
124	pomrów nakrapiany	Tandonia rustica
	pomrowikowate	Agriolimacidae
125	pomrowik mołdawski	Deroceras moldavicum
	poczwarukowate	Pupillidae
126	poczwarówka górská	Pupilla alpicola
	poczwarówkowate	Vertiginidae
127	poczwarówka jajowata	Vertigo moulinsiana
128	poczwarówka kolumienka	Columella columella
129	poczwarówka Geyera	Vertigo geyseri
130	poczwarówka północna	Vertigo arctica
131	poczwarówka zębata	Truncatellina claustralis
132	poczwarówka zmienna	Vertigo genesii

133	poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>
	szklarkowate	Zonitidae
134	szklarka podziemna	<i>Oxychilus inopinatus</i>
	ślimakowate	Helicidae
135	ślimak Bąkowskiego	<i>Trichia bakowskii</i>
136	ślimak Bielza	<i>Trichia bielzi</i>
137	ślimak obrzeżony (2)	<i>Helicodonta obvoluta</i>
138	ślimak ostrokrawędzisty	<i>Helicigona lapicida</i>
139	ślimak Rossmasslera	<i>Chilostoma rossmaessleri</i>
140	ślimak tatrzański	<i>Chilostoma cingulellum</i>
141	ślimak żeberkowany	<i>Helicopsis striata</i>
142	ślimak żółtawy	<i>Helix lutescens</i>
	świdrzykowate	Clausiliidae
143	świdrzyk kasztanowaty	<i>Macrogastra badia</i>
144	świdrzyk łamliwy	<i>Balea perversa</i>
145	świdrzyk ozdobny (2)	<i>Charpentieria ornata</i>
146	świdrzyk siedmiogrodzki	<i>Vestia elata</i>
147	świdrzyk śląski	<i>Cochlodina costata</i>
	zawójkowate	Valvatidae
148	zawójka rzeczna (2)	<i>Borysthenia naticina</i>
	ziarnkowate	Chondrinidae
149	poczwarówka pagórkowa	<i>Granaria frumentum</i>
	źródłarkowate	Hydrobiidae
150	niepozorka ojcowiska (2)	<i>Falniowska neglectissima</i>
	MAŁŻE	BIVALVIA
	BLASZKOSKRZELNE WŁAŚCIWE	EULAMELLIBRANCHIA
	bursztynkowate	Succineidae
151	bursztynka piaskowa (2)	<i>Catinella arenaria</i>
	kulkówkowate	Sphaeriidae
152	gałeczka rzeczna	<i>Sphaerium rivicola</i>

153 gałeczka żeberkowana *Sphaerium solidum*

perloródkowate **Margaritiferidae**

154 skójka perlorodna (2) *Margaritifera margaritifera*

skójkowate **Unionidae**

155 skójka gruboskorupowa (2) *Unio crassus*

156 szczeżuja spłaszczona *Pseudoanodonta complanata*

157 szczeżuja wielka (2) *Anodonta cygnea*

KRAĞLOUSTE **CYKLOSTOMATA**

MINOGOKSZTAŁTNE **PETROMYZONTIFORMES**

minogowate **Petromyzontidae**

158 minóg morski (2) *Petromyzon marinus*

159 minóg rzeczny (2) *Lampetra fluviatilis*

160 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*

161 minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*

RYBY **PISCES**

JESIOTROKSZTAŁTNE **ACIPENSERIFORMES**

jesiotrowate **Acipenseridae**

162 jesiotr zachodni (2) *Acipenser sturio*

ŚLEDZIOKSZTAŁTNE **CLUPEIFORMES**

sledziowate **Clupeidae**

163 aloza *Alosa alosa*

164 parposz *Alosa fallax*

KARPIOKSZTAŁTNE **CYPRINIFORMES**

karpowate **Cyprinidae**

165 ciosa - z wyjątkiem występującej w wodach Zalewu Wiślanego *Pelecus cultratus*

166 kiełb białopłetwy *Romanogobio albipinnatus*

167 kiełb Kesslera (2) *Romanogobio kessleri*

168 piekielnica *Alburnoides bipunctatus*

169 różanka *Rhodeus sericeus*

- 170 strzebla błotna (1) (2) Eupallasella perenurus
- 171 **kozowate** - wszystkie gatunki **Cobitidae**
- przyłgowate** **Balitoridae**
- 172 śliz Barbatula barbatula
- CIERNIKOKSZTAŁTNE GASTEROSTEIFORMES
- ciernikowate** **Gasterosteidae**
- 173 pocierniec Spinachia spinachia
- IGLICZNIOKSZTAŁTNE SYNGNATHIFORMES
- 174 **igliczniowate** - wszystkie gatunki **Sygnathidae**
- OKONIOKSZTAŁTNE PERCIFORMES
- babkowate** **Gobiidae**
- 175 babka czarna Gobius niger
- 176 babka czarnoplamka Gobiussculus flavescens
- 177 babka mała Pomatoschistus minutus
- 178 babka piaskowa Pomatoschistus microps
- SKORPENOKSZTAŁTNE SCORPAENIFORMES
- głowaczowate** **Cottidae**
- 179 głowacz białopłetwy (2) Cottus gobio
- 180 głowacz przegopłetwy (2) Cottus poecilopus
- 181 kur rogacz Myoxocephalus quadricornis
- dennikowate** **Liparidae**
- 182 dennik Liparis liparis
- 183 **PLĄZY** - wszystkie gatunki (2) **AMPHIBIA**
- GADY** **REPTILIA**
- ŁUSKOSKÓRE SQUAMATA
- wężowate** **Elaphidae**
- 184 gniewosz plamisty (1) (2) Coronella austriaca
- 185 wąż Eskulapa (1) (2) Elaphe longissima
- 186 żmija zygzakowata (2) Vipera berus
- ŻÓŁWIE TESTUDINES

	żółwie słodkowodne	Emydidae
187	żółw błotny (1) (2)	Emys orbicularis
188	GADY - pozostałe gatunki	REPTILIA
	PTAKI	AVES
	NURY	GAVIIFORMES
189	nury - wszystkie gatunki	Gaviidae
	PERKOZY	PODICIPEDIFORMES
190	perkozy - wszystkie gatunki	Podicipedidae
	PEŁNOPIETWE	PELECANIFORMES
	kormorany	Phalacrocoracidae
191	kormoran czubaty	Phalacrocorax aristotelis
192	kormoran mały	Phalacrocorax pygmeus
	pelikany	Pelecanidae
193	pelikan kędzierzawy	Pelecanus crispus
194	pelikan różowy	Pelecanus onocrotalus
	BRODZĄCE	CICONIIFORMES
	czaplowate	Ardeidae
195	bączek (2)	Ixobrychus minutus
196	ślepowron (1) (2)	Nycticorax nycticorax
197	czaplowate - pozostałe gatunki, z wyjątkiem:	Ardeidae
	- czapli siwej	Ardea cinerea
	bociany	Ciconidae
198	bocian biały (2)	Ciconia ciconia
199	bocian czarny (1) (2)	Ciconia nigra
	BLASZKODZIOBE	ANSERIFORMES
	kaczkowate	Anatidae
200	cyranka (2)	Anas querquedula
201	gagoł (2)	Bucephala clangula
202	nurogęś (2)	Mergus merganser
203	ohar (2)	Tadorna tadorna

sokolowate	Falconidae
221 kobuz (2)	Falco subbuteo
222 pustulka (2)	Falco tinnunculus
223 raróg (1)	Falco cherrug
224 sokół wędrowny (1) (2)	Falco peregrinus
225 sokolowate - pozostałe gatunki	Falconidae
GRZEBIĄCE	GALLIFORMES
głuszcowate	Tetraonidae
226 cietrzew (1) (2)	Tetrao tetrix
227 głuszec (1) (2)	Tetrao urugallus
kurowate	Phasianidae
228 przepiórka	Coturnix coturnix
ŻURAWIOWE	GRUIFORMES
żurawie	Gruidae
229 żuraw (2)	Grus grus
dropie	Otididae
230 drop (2)	Otis tarda
chruściele	Rallidae
231 derkacz (2)	Crex crex
232 kropiatka (2)	Porzana porzana
233 chruściele - pozostałe gatunki, z wyjątkiem:	Rallidae
- łyski	Fulica atra
SIEWKOWE	CHARADRIIFORMES
234 alki - wszystkie gatunki	Alcidae
kulony	Burhinidae
235 kulon (2)	Burhinus oedicnemus
siewkowate	Charadriidae
236 czajka (2)	Vanellus vanellus
237 mornel (1)	Charadrius morinellus
238 sieweczka obroźna (2)	Charadrius hiaticula

239	siewkowate - pozostałe gatunki	Charadriidae
	ostrygojady	Haematopodidae
240	ostrygojad	Haematopus ostralegus
	mewy	Laridae
241	mewa mała (2)	Larus minutus
242	mewy - pozostałe gatunki, z wyjątkiem:	Laridae
	- mewy białogłowej	Larus cachinnans
	- mewy srebrzystej	Larus argentatus
	szczudłonogi	Recurvirostridae
243	szablodziób	Recurvirostra avosetta
244	szczudłak	Himantopus himantopus
	bekasowate	Scolopacidae
245	batalion (2)	Philomachus pugnax
246	biegus zmienny (1) (2)	Calidris alpina
247	dubelt (2)	Gallinago media
248	krwawodziób (2)	Tringa totanus
249	kszyk (2)	Gallinago gallinago
250	kulik wielki (2)	Numenius arquata
251	łęczak (2)	Tringa glareola
252	rycyk (2)	Limosa limosa
253	samotnik (2)	Tringa ochropus
254	bekasowate - pozostałe gatunki, z wyjątkiem:	Scolopacidae
	- słonki	Scolopax rusticola
255	wydrzyki - wszystkie gatunki	Stercoraridae
	rybitwy	Sternidae
256	rybitwa białoczelna (2)	Sterna albifrons
257	rybitwa białoskrzydła (2)	Chlidonias leucopterus
258	rybitwa białowąsa (2)	Chlidonias hybridus
259	rybitwa czarna (2)	Chlidonias niger

260	rybitwa czubata (2)	<i>Sterna sandvicensis</i>
261	rybitwa popielata (2)	<i>Sterna paradisaea</i>
262	rybitwa rzeczna (2)	<i>Sterna hirundo</i>
263	rybitwy - pozostałe gatunki	Sternidae
	GOŁĘBIOWE	COLUMBIFORMES
264	gołębie - wszystkie gatunki, z wyjątkiem:	Columbidae
	- grzywacza	<i>Columba palumbus</i>
	KUKUŁKOWE	CUCULIFORMES
	kukułki	Cuculidae
265	kukułka	<i>Cuculus canorus</i>
	SOWY	STRIGIFORMES
	puszczykowane	Strigidae
266	pójdźka (2)	<i>Athene noctua</i>
267	włochatka (2)	<i>Aegolius funereus</i>
268	sóweczka (2)	<i>Glaucidium passerinum</i>
269	puchacz (1) (2)	<i>Bubo bubo</i>
270	uszatka błotna (1) (2)	<i>Asio flammeus</i>
271	puszczykowane - pozostałe gatunki	Strigidae
	płomykówki	Tytonidae
272	płomykówka (2)	<i>Tyto alba</i>
	LELKOWE	CAPRIMULGIFORMES
	lelki	Caprimulgidae
273	lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>
	JERZYKOWE	APODIFORMES
274	jerzyki - wszystkie gatunki	Apodidae
	KRASKOWE	CORACIIFORMES
	zimirodki	Alcenidae
275	zimirodek (2)	<i>Alcedo atthis</i>
	kraski	Coraciidae

- 276 kraska (2) *Coracias garrulus*
- żolny** **Meropidae**
- 277 żółna (2) *Merops apiaster*
- dudki** **Upupidae**
- 278 dudek (2) *Upupa epops*
- DZIĘCIOŁOWE PICIFORMES
- dzięcioły** **Picidae**
- 279 dzięcioł zielonosiwy (2) *Picus canus*
- 280 dzięcioł zielony (2) *Picus viridis*
- 281 dzięcioł czarny (2) *Dryocopus martius*
- 282 dzięcioł średni (2) *Dendrocopos medius*
- 283 dzięcioł białogrzbiety (2) *Dendrocopos leucotos*
- 284 dzięcioł trójpalczasty (2) *Picoides tridactylus*
- 285 **dzięcioły** - pozostałe gatunki **Picidae**
- WRÓBLOWE PASSERIFORMES
- dzierzby** **Laniidae**
- 286 dzierzba czarnoczelna (2) *Lanius minor*
- 287 dzierzba rudogłowa (2) *Lanius senator*
- 288 **dzierzby** - pozostałe gatunki **Laniidae**
- pokrzewkowate** **Sylviidae**
- 289 wodniczka (2) *Acrocephalus paludicola*
- 290 WRÓBLOWE - pozostałe gatunki, z wyjątkiem: PASSERIFORMES
- gawrona *Corvus frugilegus*
 - kruka *Corvus corax*
 - sroki *Pica pica*
 - wrony siwej *Corvus corone*
- SSAKI** **MAMMALIA**
- OWADOŻERNE INSECTIVORA
- 291 **jeżowate** - wszystkie gatunki (2) **Erinaceidae**
- 292 **ryjówkowate** - wszystkie gatunki **Soricidae**

NIETOPERZE	CHIROPTERA
podkowcowate	Rhinolophidae
293 podkowiec duży	Rhinolopus ferrumequinum
294 podkowiec mały (1) (2)	Rhinolopus hipposideros
mroczkowate	Vespertilionidae
295 nocek łydkowłosy (1) (2)	Myotis dasycneme
296 nocek orzęsiony (1) (2)	Myotis emarginatus
297 mroczkowate - pozostałe gatunki (2)	Vespertilionidae
ZAJĄCOKSZTAŁTNE	LAGOMORPHA
zajęcowate	Leporidae
298 zając bielak	Lepus timidus
GRYZONIE	RODENTIA
wiewiórkowate	Sciuridae
299 suseł moregowany (1) (2)	Spermophilus citellus
300 suseł perelkowany (1) (2)	Spermophilus suslicus
301 świstak (1)	Marmota marmota
302 wiewiórka pospolita	Sciurus vulgaris
smużkowate	Zapodidae
303 smużka	Sicista betulina
304 smużka stepowa	Sicista subtilis
popielicowate	Gliridae
305 kozatka (2)	Dryomys nitedula
306 orzesznica (2)	Muscardinus avellanarius
307 popielica (2)	Glis glis
308 żołądnica (1) (2)	Eliomys quercinus
chomikowate	Cricetidae
309 chomik europejski (2)	Cricetus cricetus
nornikowate	Arvicolidae
310 darniówka tatrzańska	Microtus tatricus

311	nornik śnieżny	Chionomys nivalis
	WALENIE	CETACEA
	morświny	Phocoenidae
312	morświn (2)	Phocoena phocoena
313	WALENIE - pozostałe gatunki	CETACEA
	DRAPIEŻNE	CARNIVORA
	psowate	Canidae
314	wilk (2)	Canis lupus
	kotowate	Felidae
315	żbik (2)	Felis silvestris
316	ryś(1)(2)	Lynx lynx
	łasicowate	Mustelidae
317	gronostaj	Mustela erminea
318	łasica	Mustela nivalis
319	norka europejska (1) (2)	Mustela lutreola
320	tchórz stepowy (1) (2)	Mustela eversmanii
	fokowate	Phocidae
321	foka obrączkowana (2)	Phoca hispida
322	foka pospolita	Phoca vitulina
323	foka szara (2)	Halichoerus grypus
	niedźwiedziowate	Ursidae
324	niedźwiedź brunatny (1) (2)	Ursus arctos
	PARZYSTOKOPYTNE	ARTIODACTYLA
	krętorogie	Bovidae
325	kozica (1) (2)	Rupicapra rupicapra
326	żubr (2)	Bison bonasus

Objaśnienia:

* Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin, rzędów i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

- (1) - gatunki, dla których nie stosuje się określonych w § 8 rozporządzenia odstępstw od zakazów,
- (2) - gatunki zwierząt wymagające ochrony czynnej.
- ** Brak nazwy polskiej.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	SKORUPIAKI	CRUSTACEA
	DZIESIĘCIONOGI	DECAPODA
	rakowate	Astacidae
1	rak rzeczny - z wyjątkiem obrębów hodowlanych	Astacus astacus
2	rak stawowy - z wyjątkiem obrębów hodowlanych	Astacus leptodactylus
	OWADY	INSECTA
	BŁONKOSKRZYDŁE	HYMENOPTERA
	porobnicowate	Anthophoridae
3	trzmiel kamiennik	Bombus lapidarius
4	trzmiel ziemny	Bombus terrestris
	mrówkowate	Formicidae
5	mrówka śmawa	Formica polyctena
6	mrówka rudnica	Formica rufa
	ŚLIMAKI	GASTROPODA
	TRZONKOOCZNE	STYLLOMMATOPHORA
	ślimakowate	Helicidae
7	ślimak winniczek	Helix pomatia
	PTAKI	AVES
	PEŁNOPIĘTWE	PELECANIFORMES
	kormorany	Phalacrocoracidae
8	kormoran czarny - z wyjątkiem występującego na terenie stawów rybnych uznanych za obręby hodowlane	Phalacrocorax carbo
	BLASZKODZIOBE	ANSERIFORMES
9	bernikla kanadyjska	Branta canadensis

BRODZĄCE CICONIFORMES

czaplowate Ardeidae

- 10 czapla siwa - z wyjątkiem występującej na terenie stawów rybnych uznanych za obręby hodowlane Ardea cinerea

SIEWKOWATE CHARADRIFORMES

mewy Laridae

- 11 mewa białogłowa Larus cachinans
12 mewa srebrzysta Larus argentatus

WRÓBLOWE PASSERIFORMES

krukowate Corvidae

- 13 gawron Corvus frugilegus
14 kruk Corvus corax
15 sroka Pica pica
16 wrona siwa Corvus corone

SSAKI MAMMALIA

OWADOŻERNE INSECTIVORA

kretowate Talpidae

- 17 kret - z wyjątkiem występującego na terenie ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek, lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych Talpa europaea

GRYZONIE RODENTIA

bobrowate Castoridae

- 18 bóbr europejski Castor fiber

myszowate Muridae

- 19 badylarka Micromys minutus
20 karczownik - z wyjątkiem występującego na terenie sadów, ogrodów oraz upraw leśnych Arvicola terrestris
21 mysz zaroślowa Apodemus sylvaticus
22 mysz zielna Apodemus uralensis

DRAPIEŻNE

CARNIVORA

łasicowate

Mustelidae

- 23 wydra - z wyjątkiem występującej Lutra lutra
na terenie stawów rybnych
uznanych za obręby hodowlane

Objaśnienia:

- * Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:
- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
 - wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy RZĘDÓW,
 - małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin, rzędów i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ, KTÓRE MOGĄ BYĆ POZYSKIWANE, ORAZ SPOSOBY ICH POZYSKIWANIA*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Sposób pozyskiwania ze stanu dzikiego
	ŚLIMAKI	GASTROPODA	
	TRZONKOOCZNE	STYLLOMMATOPHORA	
	ślimakowate	Helicidae	
1	ślimak winniczek - w okresie od 1 do 31 maja	Helix pomatia	pozyskanie osobników o średnicy muszli większej niż 30 mm
	OWADY	INSECTA	
	BŁONKOSKRZYDŁE	HYMENOPTERA	
	porobnicowate	Anthophoridae	
2	trzmiel kamiennik	Bombus lapidarius	pozyskiwanie wiosennych matek
3	trzmiel ziemny	Bombus terrestris	pozyskiwanie wiosennych matek
	mrówkowate	Formicidae	
4	mrówka ćmawa	Formica polyctena	pozyskiwanie części mrowisk
5	mrówka rudnica	Formica rufa	pozyskiwanie części mrowisk

Objaśnienia:

* Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin, rzędów i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH PTAKÓW, KTÓRE MOGĄ BYĆ SPRZEDAWANE, TRANSPORTOWANE I PRZETRZYMYWANE W CELACH HANDLOWYCH, JEŻELI ZOSTAŁY LEGALNIE UPOLOWANE*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	GRZEBIĄCE	GALLIFORMES
	kurowate	Phasianidae
1	bażant	Phasianus colchicus
2	kuropatwa	Perdix perdix
	GOŁĘBOWATE	COLUMBIFORMES
	gołębie	Columbidae
3	grzywacz	Columba palumbus
	BLASZKODZIOBE	ANSERIFORMES
	kaczkowate	Anatidae
4	krzyżówka	Anas platyrhynchos

Objaśnienia:

* Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin, rzędów i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

**GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH ZWIERZĄT, DLA KTÓRYCH
WYMAGANE JEST USTALENIE STREF OCHRONY OSTOI, MIEJSC ROZRODU
LUB REGULARNEGO PRZEBYWANIA***

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Strefa ochrony całorocznej w promieniu do	Strefa ochrony okresowej w promieniu do	Okresowy okresowej w ochrony	termin
1	2	3	4	5	6	
OWADY		INSECTA				
łatkowate		Coenagrionidae				
1	iglica mała	Nehalennia speciosa	100 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania	-	-	
GADY		REPTILIA				
wężowate		Elaphidae				
2	wąż Eskulapa	Elaphe longissima	200 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania	500 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania		1.04-30.09
3	gniewosz plamisty	Coronella austriaca	100 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania	500 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania		1.03-31.10
żółwie		Emydidae				
słodkowodne						
4	żółw błotny	Emys orbicularis	200 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania	500 m od miejsca rozrodu i regularnego przebywania		1.03-30.09
ptaki		Aves				
jastrzębiowate		Accipitridae				
5	orzeł przedni	Aquila chrysaetos	200 m od gniazda	500 m od gniazda		1.01-31.07
6	orlik grubodzioby	Aquila clanga	200 m od gniazda	500 m od gniazda		1.03-31.08
7	orlik krzykliwy	Aquila pomarina	100 m od gniazda	500 m od gniazda		1.03-31.08
8	gadożer	Circaetus gallicus	200 m od gniazda	500 m od gniazda		1.03-30.09
9	bielik	Haliaeetus albicilla	200 m od gniazda	500 m od gniazda		1.01-31.07
10	orzełek	Hieraetus	100 m od gniazda	500 m od gniazda		1.02-31.08

		pennatus				
11	kania czarna	Milvus migrans	100 m od gniazda	500 m od gniazda	1.03-31.08	
12	kania ruda	Milvus milvus	100 m od gniazda	500 m od gniazda	1.03-31.08	
kaczkowate		Anatidae				
13	szlachar	Mergus serrator	zalesiona część wyspy, na której stwierdzono gniazdowanie	-	-	
czaplówate		Ardeidae				
14	ślepowron	Nycticorax nycticorax	kolonia lęgowa	-	-	
bociany		Ciconidae				
15	bocian czarny	Ciconia nigra	100 m od gniazda	500 m od gniazda	15.03-31.08	
kraski		Coraciidae				
16	kraska	Coracias garrulus	drzewo z dziuplą, w której regularnie zakładane jest gniazdo	10 m od gniazda	1.04-31.08	
sokolowate		Falconidae				
17	raróg	Falco cherrug	200 m od gniazda	500 m od gniazda	1.01-31.07	
18	sokół wędrowny	Falco peregrinus	200 m od gniazda	500 m od gniazda	1.01-31.07	
grzebiące		Galliformes				
19	cietrzew	Tetrao tetrix	-	500 m od tokowiska	1.02-31.05	
20	głuszec	Tetrao urogallus	200 m od tokowiska	500 m od tokowiska	1.02-31.05	
rybołowcy		Pandionidae				
21	rybołów	Pandion haliaetus	200 m od gniazda	500 m od gniazda	1.03-31.08	
puszczykowate		Strigidae				
22	puchacz	Bubo bubo	200 m od gniazda	500 m od gniazda	1.01-31.07	
SSAKI		MAMMALIA				
23	NIETOPERZE - zimowiska, w których w ciągu 3 kolejnych lat choć raz stwierdzono ponad 200 osobników	CHIROPTERA i kryjówki zajmowane przez nietoperze	pomieszczenia	-	-	

GRYZONIE RODENTIA					
popielicowate Gliridae					
24	żołędnica	Eliomys quercinus	25 ha starodrzewi	-	-
		wokół			
		stwierdzonego			
		stanowiska			
DRAPIEŻNE CARNIVORA					
psowate Canidae					
25	wilk	Canis lupus	-	500 m od nory	1.04-15.07
niedźwiedzie Ursidae					
26	niedźwiedź	Ursus arctos	-	500 m od gawry	1.11-31.03
	brunatny				

Objaśnienia:

* Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin, rzędów i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.